

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) podsjeća sve strane na njihovu obvezu da u potpunosti poštuju Opći okrivni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnoga suda BiH konačne i obvezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovoga mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom provedbom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokoga predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC) sastali su se u Sarajevu 8. i 9. prosinca 2022. godine.

U svjetlu ozbiljnih izazova i mogućnosti s kojima se Bosna i Hercegovina suočava, Upravni odbor PIC-a raspravljao je o Općim izborima održanim 2. listopada, formiranju vlasti, vladavini prava i euroatlantskim integracijama BiH.

Članovi Upravnog odbora PIC-a pozdravljaju provedbu općih izbora u Bosni i Hercegovini, održanih 2. listopada 2022. godine. Prema preliminarnim informacijama Promatračke misije OESS-a/ODIHR-a, izbori su generalno bili provedeni u kompetitivnoj atmosferi i dobro organizirani, ali ih je obilježilo i nepovjerenje u javne institucije i retorika koja poziva na etničke podjele. Istodobno, Upravni odbor PIC-a napominje da su izbore pratile optužbe za ozbiljne izborne krađe, posebice, ali ne jedino, u slučaju izbora za poziciju predsjednika u Republici Srpskoj. Upravni odbor PIC-a poziva nadležne vlasti da bez oklijevanja i u potpunosti istraže ove navode i kazne krivce u skladu sa svim zakonom predviđenim kaznama.

Upravni odbor PIC-a sastao se s novoimenovanim glavnim tužiteljem Tužiteljstva BiH, predsjednikom Suda BiH i predsjednikom Visokoga sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, te ponovno pozvao na poduzimanje učinkovitih, pravodobnih i održivih mjera protiv organiziranoga kriminala i sustavne političke korupcije. Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što su nepotizam i korupcija i dalje osnovni kamen spoticanja, čime se nanose goleme štete ekonomiji, svakodnevnom životu građana i političkoj atmosferi. Poduzimanje aktivnosti u ovoj oblasti bi pokazalo opredjeljenje za vladavinu prava i transparentnost, što je od ključnoga značaja za europski put BiH, te bi pridonijelo sigurnosti i boljitku svih građana Bosne i Hercegovine. Upravni odbor PIC-a izrazio je bezuvjetnu podršku vlastima na svim razinama u suočavanju s ovim ključnim izazovima i pozvao vlasti BiH da žurno usvoje integritetske amandmane na Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću,

zakon o sudovima i zakon o sprečavanju sukoba interesa, u potpunosti usklađene s europskim i međunarodnim standardima.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što političke stranke nisu uspjele postići dogovor o izbornoj reformi, zbog čega je visoki predstavnik 27. srpnja donio nekoliko amandmana na Izborni zakon, čime su uvedene nove sankcije za izborne krađe i ojačane nadležnosti Središnjega izbornog povjerenstva. Upravni odbor PIC-a poziva novoizabrane vlasti BiH da poduzmu daljnje zakonodavne reforme, čime bi se unaprijedila transparentnost i integritet izbora i osigurala odgovarajuća sredstva za Središnje izbornu povjerenstvo. Upravni odbor PIC-a naglašava da će, u konačnici, odgovornost lokalnih vlasti za provedbu reformskih procesa imati ključni značaj za napredak Bosne i Hercegovine na putu ka EU.

Upravni odbor PIC-a ističe da funkcioniranje demokratskih institucija ima suštinski značaj za euroatlantske integracije Bosne i Hercegovine. Visoki predstavnik je 2. listopada 2022. godine donio amandmane na Ustav Federacije i na Izborni zakon BiH, sa ciljem rješavanja nekoliko pitanja koja se odnose na funkcionalnost i osiguranje pravodobnoga formiranja vlasti. Upravni odbor PIC-a pozdravlja dosadašnje pozitivne korake koje su domaći politički čimbenici poduzeli na osiguranju funkcionalnosti institucija, uključujući i imenovanje četiri suca Ustavnoga suda Federacije BiH. Upravni odbor PIC-a izražava zadovoljstvo činjenicom da su Zastupnički dom Parlamenta Bosne i Hercegovine, Narodna skupština Republike Srpske, Zastupnički dom Federacije BiH te sve kantonalne skupštine već održale svoje konstituirajuće sjednice. Upravni odbor PIC-a poziva sve političke čimbenike da zadrže ovu pozitivnu dinamiku u procesu uspostave zakonodavne i izvršne vlasti na svim razinama sukladno zakonu, i u procesu dogovaranja sveobuhvatnoga koalicionog programa, koji bi se fokusirao na provedbu reformi i napretka BiH na putu ka EU. Preostala imenovanja u strukturama vlasti trebaju biti riješena. Upravni odbor PIC-a poziva Fiskalno vijeće i Vijeće

ministara BiH da odobre Globalni fiskalni okvir za period 2023.-2025. godine, kako bi se pripremilo usvajanje državnoga proračuna. Upravni odbor PIC-a također podsjeća sve vlasti na njihovu obvezu, definiranu Općim okvirnim sporazumom za mir, o suradnji s Uredom visokoga predstavnika.

Upravni odbor PIC-a osuđuje svaki oblik secesionističke retorike i djelovanja, te poziva vladajuću koaliciju u Republici Srpskoj da prestane sa svim aktivnostima kojima se krši Opći okvirni sporazum za mir, uključujući i Ustav BiH, ili kojima se ugrožavaju državne nadležnosti ili suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Upravni odbor PIC-a ističe obvezu da se osigura provedba odluka svih sudova. Upravni odbor PIC-a također izražava zabrinutost zbog ugrožavanja slobode izražavanja, slobode medija i slobode udruživanja u BiH, te je uznemiren pozivanjem na donošenje zakonskih rješenja kojima se ograničavaju ova prava u Republici Srpskoj. Upravni odbor PIC-a ponavlja da su ova prava i profesionalno i odgovorno novinarstvo od ključnoga značaja za svako demokratsko društvo.

Podsjećajući na nastojanja visokoga predstavnika da pokrene parlamentarni proces u cilju rješavanja pitanja državne imovine u skladu s presudama Ustavnoga suda BiH, Upravni odbor PIC-a poziva Parlamentarnu skupštinu BiH da se angažira i da bez daljnjih odlaganja usvoji zakon kojim se regulira ovo pitanje. Rješavanje pitanja državne imovine je ključni element programa 5+2, čije je ispunjavanje i dalje neophodno za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Upravni odbor PIC-a poziva sve strane da promoviraju okruženje koje pogoduje pomirenju. To zahtijeva prihvatanje i priznavanje činjenica, podučavanje budućih generacija istini, poštovanje svih žrtava i sjećanje na sve žrtve bez obzira na njihovu etničku pripadnost, rad na lociranju, pronalasku i identificiranju nestalih, te provedbi istrage i krivičnoga gonjenja osumnjičenih osoba koje su još uvijek na slobodi. To je jedini put ka budućnosti koji liječi i zacjeljuje rane BiH

i jamči pravedan i trajan mir za buduće generacije.

Upravni odbor PIC-a također pozdravlja jednoglasnu odluku za ponovno produženje mandata misije EUFOR-a/ALTHEA, koje je 2. studenoga 2022. godine usvojilo Vijeće sigurnosti UN-a. Misija EUFOR-a/ALTHEA ima ključnu ulogu u pružanju podrške lokalnim organima vlasti u održavanju sigurnoga okruženja u Bosni i Hercegovini.

Europska komisija je 12. listopada dala preporuku da Vijeće odobri Bosni i Hercegovini kandidacijski status, uz poduzimanje određenoga broja koraka. Upravni odbor PIC-a poziva vlasti da četverogodišnji mandat koji je pred njima iskoriste za rješavanje izazova i korištenje šansi koje su pred BiH. Upravni odbor PIC-a poziva domaće političke čimbenike da nastave političke pregovore i da se uključe u javnu raspravu o suštinskim reformama, uključujući ustavne i izborne reforme kako bi se osigurala jednakost svih građana i eliminirala diskriminacija, posebno putem provedbe sudske prakse Europskoga suda za ljudska prava u skupini predmeta Sejdić i Finci.

Upravni odbor PIC-a održat će svoju sljedeću redovnu sjednicu 6. i 7. lipnja 2023. godine.